

Anglo-francouz. loďstvo v Dardanellách.

ŠEST TVRZÍ NA OBOU BŘEZÍCH ÚJINY JIŽ PADLO A OSTATNÍ JSOU BOMBARDOVÁNY.

Rusové zarazili německý postup a na některých bodech zahájili samostatnou ofenzivu.

ANGLIE A FRANCIE ODHODLÁNY JSOU ZAMEZITÍ VEŠKERÝM DOVOZ DO NĚMECKA.

Opět došla zpráva o vzbouření českých pluků. — Manželka Dr. Guča, která odebrala se s česko-slovenskou lékařskou výpravou do Srbska jako ošetřovatelka, zemřela a Dr. Guča jest též nemocen. — Strašlivé nerozhodné boje v Karpatech. — Na západním bojišti získali spojenci něco půdy. — Nesmírné ztráty rakouské armády.

Nejdůležitější událostí války během minulého týdne bylo proniknutí anglo-francouzského loďstva na vzdálenost téměř patnácti mil do Dardanell, jež jsou branou Bosporu a Černého moře a uměním tureckých pevností na obou březích úžiny a dokonce i vysazení značné hotovosti vojska na pevninu. Dardanell po celá desetiletí byly pokládány za nedobytné, avšak pevnosti chránící je srovnány byly se zemí strašným ohněm patnáctipalcových lodních děl, jako za nedobytné pokladaných pevností v Belgii 42-centimetrovými německými hmoždíři. Ačkoli vjezd do Dardanell chráněn byl několika řadami min, tyto všechny sebrány, aniž by škody způsobily a zdá se, že záhuba tureckého loďstva a konečně i padl Cařihradu jsou neodvratné. Není pochybnosti o tom, že až pravý okamžik nadejde, ruské loďstvo v Černém Moři podnikne útok na tureckou eskádu a současně ruská armáda blíž se od Kavkazu.

Pro Rusko jest potěšitelným, že oba jeho spojenci, Anglie a Francie, úředně ohlásily, že uznávají jeho dříve aspirace po teplovodním přístavu a volném průchodu z Černého moře. Tím ovšem není řečeno, že Cařihrad připadl by Rusku a spíše pravděpodobně jest, že byl by ovládnut společnou komisí anglo-rusko-francouzskou a tím stal by se jakási mezinárodní obchodní.

Pozdějšími zprávami hodně ti bylo na velikém vítězství maršála Hindenburga nad desátou armádou ruskou. Tato byla sice vytlačena z Východního Pruska, nikoli však zničena, jak se z Berlína oznamovalo. Zůstalo z ní ještě dosti, že po obrátění posily nejenom zarazila německý postup, ale na některých místech zahájila dokonce ofenzivu. Němci utrpěli velkou porážku blízce Pranzysze, kteréhož města se dříve zmocnili a kde dva jejich armádní sbory vrženy byly Rusy zpět až k samému pomezí.

V Karpatech po celý týden sváděny strašné bitvy, aniž by některá strana docílila pronikavého úspěchu, ačkoli Rusové oznamují, že náhle zahájenu ofenzivu proti rakousko-německou armádu k útupu směrem k Bukovině. Na západním bojišti během uplynulého týdne spojenci získali půdu skoro na celé frontě, někde až o dvě míle.

Anglie a Francie odpověděly již na německé prohlášení "pásma smrti" kolem Velké Británie a odpověď tato přivodila tu nejkrutější situaci od zahájení války, co na Spojených Státech záleží. — Zmíněné země jsou totiž odhodlány zastaviti všechen dovoz do Německa a rovněž vývoz odtamtud. Zajímavé jest, že v těchto vládních zastavití všechen dovoz do Německa a rovněž vývoz odtamtud anglické a francouzské válečné nevykazuje se slovo "blokáda", pouze tlumeno jest pevně rozhodnutí úplně osamotniti Německo. V obou notách poukázováno je, že Anglie a Francie byly k tomu donuceny krokem Německa, které svým prohlášením "pásma smrti" kolem Velké Británie a ničením obchodních lodí bez ohledu na bezpečnost mužstva a cestujících, porušilo všecky zásady mezinárodního zákona. Anglie a Francie ujišťují, že budou dbáti bezpečnosti mužstva i cestujících na neutrálních lodích, ale

každý náklad určený pro Německo, neb kdyby stávalo odůvodněné podezření, že mohl by býti zaslán do Německa z neutrálního přístavu, bude zabaven a tak zvaný kořistný soud rozhodne, co se má s ním státi.

Není pochyby, že proti tomuto opatření Anglie a Francie budou Spojené Státy protestovati, neboť americký obchod tímto naprosto osamocněním Německa hodně by utrpěl a pak přej se to přiči mezinárodnímu zákonu, zrovna jako německá blokáda Velké Británie ponornými čluny.

V pondělí anglický parlament povolil žádaných \$1,810,000,000 na vedení války a premier Asquith učinil prohlášení, že spojenci nyní více než kdykoli před tím jsou přesvědčeni, že na konec zvítězí. Z pramenů, jež bývají obvykle spolehlivými, se sděluje, že Rumunsko pustí se do války z jara po boku Anglie, Francie a Ruska.

Armáda Hindenburgova rozdělena. Ruské jízdy podařilo se rozdělit Hindenburgovu východopruskou armádu ve dvě části při vesnici Krasnoil, praví petrohradský dopisovatel londýnských Daily News. Němci jsou nyní rozděleni a značná mezeza jest mezi nimi.

Hlavní rakouská armáda jest rovněž v nebezpečném postavení následkem náhlé ofenzivy zahájené Rusy v Haliči. Ruská hotovost postoupila rychle a ohrožovala hlavní rakouský stan blízce Stanislaw a Rakušané nyní ustupují skrze Kolomyji směrem k Bukovině.

V ruské úřední zprávě vydané v pondělí večer se praví: "Všechna skončila jsme operace kolem Pranzysze, kde porazili jsme a vrhli zpět k pomezí neméně než dva armádní sbory."

Do města Pranzysze, jehož dobytí vyhlášovali Němci za veliký úspěch, vtrhli Rusové v pátek. — Němce zatlačili zpět na frontě asi třicetí mil a tím asi skončil nezdarem třetí pokus maršála Hindenburga o dobytí Varšavy.

Spojenecké loďstvo v Dardanellách.

Dle athénské dopisovatelky londýnského Daily Mail tvrzi Dardanell, ležící dvanáct mil od ústí Dardanell, byla umělena spojeneckým loďstvem.

Dopisovatel dodává, že v Cařihradě došlo mezi obyvatelstvem k vážným bouřím a výtržnostem, k jejich potlačení muselo býti povoláno vojsko. V pondělí britská admirálita vydala následující zprávu: "Operace v Dardanellách byly opět zdrženy nepřítelovým počínáním. Od severovýchodu přiblíhla se prudká vichřice s deštěm a mlhou, za níž střelba na velkou dálku a posouvání s aeroplány byly by obtížné."

Dále praví se ve zprávě, že jeden muž z námořní pěchoty byl zabít a tři poraněni na britické bitevní lodi Vengeance při útoku na Dardanell v pátek. V čele bombardující eskadry byl britský nadporučík Queen Elizabeth, který vrhá projektily 1,500 liber těžké, avšak též francouzské lodi se významněly a jejich 15-palcová děla působila děsnou spoustu v pobřežních pevnostech.

Dohodnutí o Dardanellách. Pařížský časopis Temps praví,

že bylo docíleno dohodnutí mezi Francií, Velkou Británií a Ruskem vzhledem k budoucímu stavu Dardanell, jež poskytnou Rusku volný průchod úžinou.

Týž časopis uveřejňuje depeši ze Sofie sdělující, že v Cařihradě učiněn byl nezdareň pokus o zavraždění Envera paši, tureckého ministra války a Talaata Beye, ministra vnitra.

Hrozné ztráty v rakouské armádě.

V pondělí oznámeno z Londýna: Původní rakouská armáda první linie v síle 2,000,000 mužů, s nimiž Rakousko válku zahájilo, je vlastně zničena. Neboť za prvních sedm měsíců války Rakousko ztratilo čtyřikrát tolik, kolik vláda se odvažuje úředně přiznati. — Ztratil Rakousko ne 400,000, jak tvrdí, ale 1,000,000 včetně padlých, raněných a zajatých.

Dva české pluky se prý vzbouřili.

91. pěší pluk v Praze — sděluje Bukurešťský dopisovatel Havas Agence — se vzbouřil a pobíhl své vyšší důstojníky. Po potrestání pluku byl tento poslán do Bračova na rumunských hranicích.

Jiný český pluk byl z Vídně poslán jinam a oba pluky nahra-

parniku po příjezdu do Weymouth.

"My spozorovali jsme ponorný člun, když byl čtyřicet yardů daleko," kapitán pravil. "Vypálil na nás torpédo, avšak toto minulo o několik stop. Pak my náhle jsme obrátili směr a vrazili jsme do výhledný člunu. Ozval se praskot a více jsme neviděli ponorného člunu."

Hodné práce pro vyslanec Vopíčku.

Právda spojeného tisku navštívil tyto dny pana Karla J. Vopíčku, který je vyslanecm Spoj. Států pro Rumunsko, Srbsko a Bulharsko, a zastal jej v práci tak pané, že sotva mu mohl věnovati krátkou rozmluvu. Byl zahrabán ve spoustě dopisů, které mu docházejí v deseti různých jazycích a všechny se týkají zajatců a utečenců v Srbsku, Rakousku, Německu a Rusku a žádají náležitých vyřízení. Vopíčka pravil: "Denně přichází listonoš pětkrát, a to co vidíte, je dodávka teprve druhá a jsou to 102 dopisy. Mám málo lidí na výpomoc a ti jsou přepracováni, musím jim tedy pomáhati sám. Vzal bych si někoho na vý-

zvě: "Prosíme vás, neděvejte se na nás německýma očima."

Jak shledal, rozhodný většina Čechů doufá v ruské vítězství a přeje si ho, avšak do té doby zakrývá svoje pocity pod rouškou lhostejnosti.

"Nikde v celé Evropě," píše zmíněný dopisovatel, "neexistují tak intenzivní sympatie pro Slovany, jako mezi Čechy v Čechách. Jejich nenávisť vůči Němcům a vůči všemu, co nějak souvisí s německým národem, rovná se téměř náboženství. Jejich jediným cílem a touhou jest smetení všech stop německého panství. Válka a v nejmenším nezmenšila toto smýšlení."

Pisatel, když meškal v Praze, měl pocit, že nachází se spíše mezi spojenci, nežli Austro-Germány. Já jsem slyšel četné septa historiky o únosu a uvěznění politických agitátorů, kteří odporovali vzpouru proti Rakousku. Lid zůstal se velmi nedůvěřivým a ta nedůvěra byla opodstatněna strachem. Když byl strach překonán a zjištěno, že nemůže je nikdo slyšet, ulehčovali si s překvapující otvoreností a prohlášovali, že jedná se jim o autonomii pro Čechy."

Pisatel situuje příklady naprosté indiference vůči válce a praví, že chování českého národa má povahu pasivní resistance. Dozvěděl se v Praze a v jiných městech, že české vojsko při různých příležitostech bez boje odhodilo svoje zbraně, když mu bylo dříve zjištěno, že dostane se mu přátelského přijetí ze strany Ruska a Srbů.

Osmdesát Čechů, kteří se podíleli na kampani proti Srbům, jak praví pisatel dále, odhodili svoje zbraně a byli Srby uvítáni jako bratři. Dopisovatel dozvěděl se také, že českí vojáci zastřelili svoje německé důstojníky, kdykoliv tyto vzpírali se tomu, aby se vzdali.

Vzpouza indického vojska byla vážná.

Vychází na jevo, že vzbouření mezi indickým vojskem, které se událo dne 15. února v Singapore, bylo značně vážnější, nežli první zprávy oznamovaly. Právě přijelo do Manily ze Singapore několik cestujících, kteří o tom vypravují. Práví, že bylo při tom pobito 400 indických vojáků, kteří se vzpouřili sčestnosti nebo proti ní bojovali, a sedm německých zajatců, již se ku vzbouřením připojili. Vzbouření pobili všechny své důstojníky, anglické i domorodé, vyjímaje jediného plukovníka, a vrhli se i na civilisty, z nichž některé pobili, mezi nimi jednu ženu. Vzpouza propukla neočekávaně, nepatrně. Polovice bengalského 5. pluku lehké pěchoty, který byl dopravován do Egypta, vyvolala povstání v počtu asi 500 mužů a přemohla polovinu druhou. Z indických prostých vojáků, kteří zastali loyální, nebyl zabít nikdo, ale byli pobiti důstojníci, z nichž nižší byli Indové, vyšší Angličané. Pak byly napadeny ve městě domy a pobiti v nich civilisté, však ženy a děti ušetřeny. Vzbouření pak navrhli Němci, uzavřením v zajateckém táboře, svedou, ale jenom sedm ji přijalo. Ostatní se rozhodli zůstat raději k dělu. Vojsko loyální se brzo potom zorganizovalo, četní civilisté dostali zbraně a připojili se k němu a pak byl podniknut útok na vzbouřence vojáky, s nimiž svedla se krutá bitva. 400 vzbouřenců bylo pobito a jen asi 100 zůstalo jich na živu a rozutekli se do okolí. Brzo na to přišla pomoc také od několika válečných lodí anglických, francouzských a japonských, které vysadily námořníky v přístavu. Vzpouza totiž propukla v době, kdy v přístavu žádné válečné lodě nebylo. Jiné zprávy ze Singapore oznamují, že propukly nepokoje mezi domorodci v Rangoonu, Colombo a na Jávě.

Dr. Selma Gučová, manželka Dr. Dura Guča, podlehlá epidemii. Č. A. T. K. Paní Selma Gučová, která jako ošetřovatelka odebrala se se svým

manželem, drem. Duro Gučou v říjnu minulého roku do Srbska, jako člen výpravy českých lékařů a ošetřovatelů, zemřela, stavši se obětí epidemie šarlahové. Dr. Guča sám onemocněl se v měsíci lednu skvrnitým tyfem a paní Gučová ošetřovala jej v nemoci jeho obětavě dnem i nocí. Věra do Chiaga došly kabelogram od amerického vyslanec v Athenách oznamuje, že paní Gučová onemocněla se sama a stala se obětí epidemie jiného druhu, než jakou byl postižen dr. Guča. O stavu tohoto kabelogram neudává ničeho. Dle posledních písemných zpráv byl dr. Guča ke konci měsíce ledna dosti vážně nemocen, takže nemožno předvídati obrát, jaký ve stavu jeho nemoci nastal.

Potud zpráva Č. A. T. K., k níž možno dodat, — praví Denní Hlasatel — že manželé Gučovi oddáni byli v měsíci září minulého roku ve známé české výletní osadě Fox Lake. Zesnulá paní Gučová byla as 24 roků stará, bývalá slečna Fuchsová, jež rozena byla v Uhřech. V Americe, pokud známo, žádných příbuzných nemá. Dr. Guča byl s manželkou svojí mezi prvními dobrovolníky, kteříž ochotně nabídl službu svoji, on co lékař a ona co ošetřovatelka nemocných pro českou výpravu do Srbska, když tato byla uvedena ve skutečnost zásluhou amerického mecenáše p. Frothinghama, tlumočnickem mezi nimiž a českým národem byl známý v oboru tom pracovník, rev. Písek z New Yorku. Dr. Guča s manželkou nevjeleli sice v tentýž den z Chiaga, co výprava řízená drem. Rudisem Jičinským, setkali se však s výpravou v New Yorku. Byli pracovníky vytrvalými a smrt paní Gučové, jakož i vážná nemoc její manžela vzbuzují vřelou sympatii nejen mezi členy výpravy v Srbsku, ale i mezi četnými známými v Chiagu. Zesnulá přinesla zájmu slovanského národa obět největší, jakou jednotlivce přinést může, obět svého života.

Horlivá tekutina — nová německá zbraň. Němci v poslední době bojují na západním frontu novou zbraní, horlivou tekutinou, kterou polévají nepřátelské zákopy. Generální štáb francouzský o tom oznamuje: "Naše dělostřelecko v Argonnách explodovalo sklad střeliva blízce St. Huberta. V lese blízce Melincourtu, mezi Argonnami a Maasou, nepřítel opětně polil jeden z našich předních zákopů horlivou tekutinou, takže museli naši vojáci ustoupiti, když byli vážně popáleni. Podnikli jsme ihned protiútok a zarazili postup nepřítel, který utrpěl velké ztráty a měl i jistý počet zajatých. V okolí Verdunu a na výšinách Maas-ky naše dělostřelecko zničilo několik německých děl, která byla úplně rozdrvena, explodovala asi dvacet municiíh vozů, potřebo nepřátelský oddíl a zničilo celý tábor. V lesku hrule pokračujeme v bojování se zdarem."

Druhá americká loď zničena.

Již druhý americký parník potopen byl v Severním moři od prohlášení válečného pásma ve vodách Anglie Němecem. Naraženo na minu u břehů Německa a klesl ke dnu. Byl to parník Carib, linie Clyde, jenž vezl do Brém náklad bavlny z Charlestonu, S. C., kterýto přístav opustil dne 27. ledna.

Z německých pramenů rozhlašeno, že kapitán parniku sám osud jeho zavinil, ješto neřídil se instrukcemi admirality, avšak americký námořnický attaché v Berlíně zjišťl, že parník nalezal se v pásnu, jež prohlášeno bylo německou admiraltou za bezpečné pro plavbu neutrálních lodí. Pokud zprávy došly, tři členové družiny zahynuli.

Carib byl jednou z nejstarších lodí ve službách linie Clyde. Byl vystavěn v roce 1882 v Port Glasgow na řece Clyde, ve Škotsku, a měl 2,087 registrovaných tun. Jeho délka obnášela 228 stop, šířka 36 stop, hloubka 22 stopy.

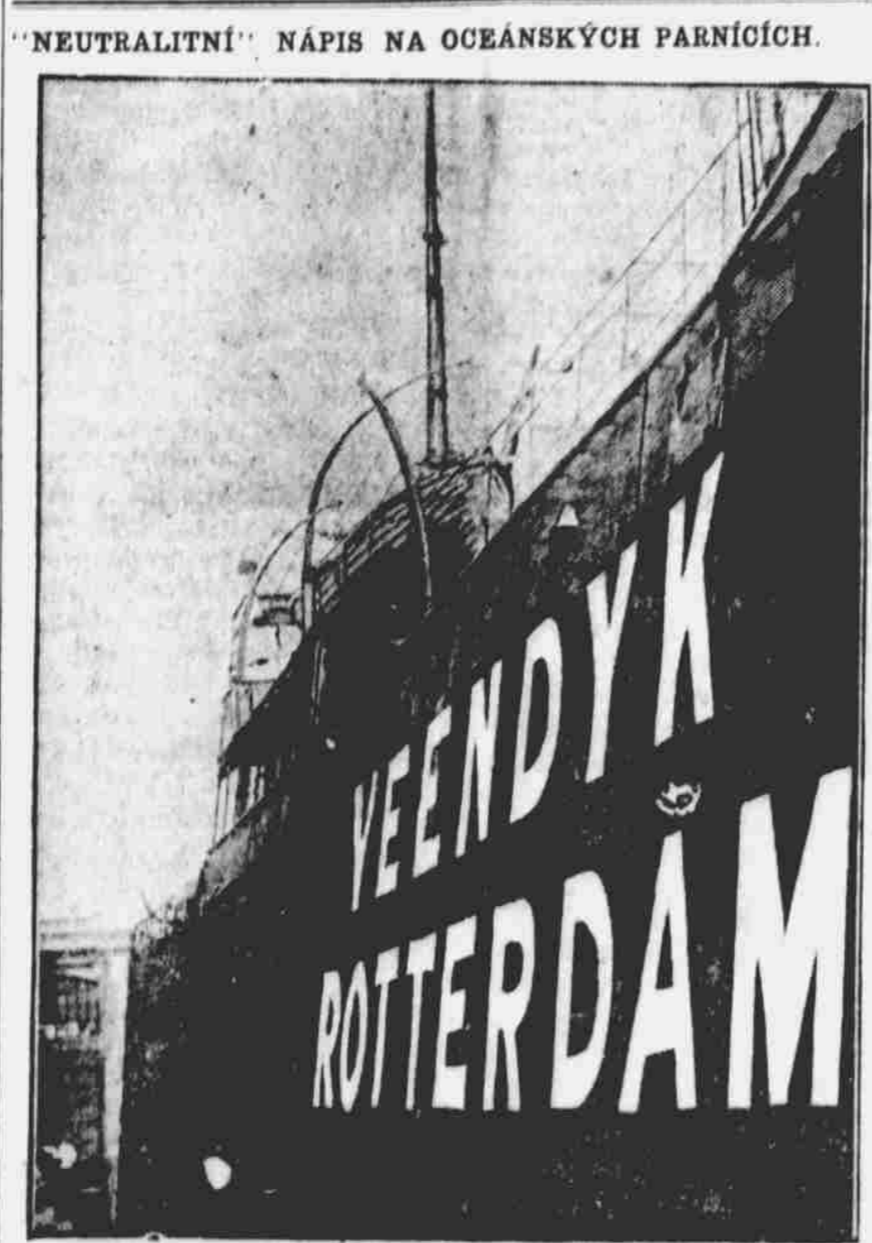

Photo by American Press Association.

Parník Hollandsko-Americké společnosti se zvěšeným nápisem na uvědomění německých ponorných člunů ve válečném pásmu, že jest neutrálním.

ženy rumunskými pluky ze Sedmihradsku.

(91. pěší pluk českobudějovický doplňuje se z Pošanavi a má 50 procent Čechů dle vojenských úřadů, ve skutečnosti více. Jeho štáb je v Praze, prapory v Olšavi a Budějovicích.)

Parník Dacia zajat.

Parník Dacia, který americký Němec Breitung koupil od Hambursko-Americké společnosti a vyslal s nákladem bavlny do Bremen, byl zajat francouzským křižníkem a dopraven do přístavního města Brestu, kde o něm rozhodne kořistný soud. V pondělí kapitán McDonald poslal Breitungovi následující kabelogram z Brestu: "Dacia zadržena zde; vlna sevinuta; francouzští úředníci na lodi; americký konsul posílá námořnictvo do New Yorku. Mám zůstat zde a střeziti zájmy."

Breitung odpověděl McDonaldovi, aby tam zůstal nejenom sám, ale též mužstvo Dacie.

Obchodní parník zničil německý ponorný člun.

Zničení německého ponorného člunu, když do něho vrazil parník Thorid proti Beauch Head, bylo oznámeno kapitánem zmíněného

ponore, ale koho zde v Rumunsku dostanu? Píši dopisy a hlavně vedu účty, což dělám někdy dvanalet, někdy šestnáct hodin denně. A dělám to rád, neboť ti ubožáci, kterých se to týká, toho potřebují. Jsem jakýmsi bankéřem, prostředníkem, vyřizují záležitosti peněz od lidí v Rakousku, Německu, Srbsku a Rusku pro zajatce v zemi nepřátelské. Někdy jsou to obnosy nepatrné, které si zasílá také těžce opatří, ale někdy, kde se jedná o důstojníky, jsou to velké obnosy. Některé Rakušany posílají svým lidem do Srbska tisíce. Musím měniti německé marky, ruské ruble a rumunské ly. Ještě dobře, že se tak trochu vyznám v bankovníctví, sice bych měl práci ještě těžší. — Vopíčka byl před krátkou dobou v Srbsku, v Niši, kdež vyšetřoval poměry rakouských zajatců. Praví, že se s nimi zachází velmi dobře.

Londýnské "Times" o náladě v Čechách.

Neutrální korrespondent Times, jenž cestoval po Německu, vypravuje, že překročil hranice Čech, a aniž by byl podroben nějakým formalitám ohledně průvodního listu, a že odebral se přímo do Prahy. První pozdrav, jímž byl uvítán,